

GOGA

Agata Tomažič

Čmrljev žleb

1.

V kuhinji je vladala tišina, čista žlahtna tišina. Trije pari rok, ki so k ustom ponašali žlice z govejo juho z rezanci, so to počeli tiho. Brez žvenketanja pribora, brez srebanja, natanko tako, kot se v boljših družinah spodobi.

Naenkrat pa je tišino pretrgalo hrzanje. Prihajalo je od zunaj, o tem ni moglo biti dvoma, in ni minilo več kot nekaj trenutkov, ko je na steklena vrata, ki so iz kuhinje vodila na teraso in so bila zaradi mrzlega, zimskega vremena še zaprta, tudi nekdo potrkal.

Dva para oči sta potovala najprej v smer, od koder je prihajalo trkanje, nato pa na čelo mize, kjer je sedela ona. Vera – stara gospa lepih potez in skladno oblikovanega, ovalnega obraza, na katerem ni bilo skoraj ene same gube in so ga obrobjali gosti sivi lasje, speti v figo na zatilju. Vera Flajs, lastnica hotela Flajs in glava družine. Vdova, vedno oblečena v črno. Matriarhinja – tako je niso imenovali in videli le člani njene lastne družine, od katerih sta za mizo sedela hči Vlasta in vnuk Jan, temveč prebivalci celotnega Strmčnika, idilične gorske vasice, v kateri je stal hotel Flajs. Strmčnika, ki je bil nekdaj težko dostopen zaselek v alpski dolini, z vseh strani obdani z visokimi pobočji in daleč

stran od prometnih ter kakršnih koli drugih povezav. Strmčnika, na katerega še prebivalci sosednjih zaselkov pred nekaj desetletji niso gledali drugače kot na slepo črevo na koncu razdrapane ceste, ki je bila dobršen del leta prevozna le z verigami. Dokler se ni pod njenimi prsti, kot bi v rokah držala čarobno paličico, prerodil v živahno smučarsko središče. Ki je v zadnjem času postalo malone mondeno, kar se je poznalo tudi pri cenah – oddih tu so si mogli privoščiti le pripadniki višjega srednjega sloja. In to je bilo Veri Flajs v neizmerno zadoščenje.

Hrzanje in trkanje sta se nadaljevala. A ni bilo videti, da bi jo karkoli od tega kaj pretreslo. Še naprej je s stoičnim izrazom na obrazu zajemala juho in dostojanstveno nosila žlico k ustom. Šele ko se je tik ob steklenih vratih, kamor je imela Vera s položaja na čelu mize zelo dober razgled, izrisal obris jezdeca na konju, jo je spreletela kot da nekakšna nejevolja in odložila je žlico. Na njenem bledem, skorajda voščenem obrazu ni trznila ena sama mišica. Edini gib, ki ga je blagovolila opraviti, je bil rahel migljaj z glavo, ki ga je namenila Janu, naj gre obiskovalcu odpret vrata. Potem je s svojimi predirno modrimi očmi še naprej avtoritativno bolščala predse. Biserni uhani, ki so tičali v njenih ušesnih mešičkih, so ji z zamolklim leskom pritrjevali.

Jan je prikimal in brž začel odmikati stol, da bi izpolnil babičin ukaz. Vtem pa ga je spreletelo, na koga ga njen obraz in njena celotna pojava spominjata. Nekaj hipov je kar zrl vanjo, preprosto ni mogel odvrniti pogleda. Bilo je, kot bi se pred njim utelesila ena od *Regentinj zavetišča*

za starce z veličastnega skupinskega portreta Fransa Halsa. »Za Halsa najbrž še niste slišali, pa je bil eden od velikih mojstrov severne renesanse, drugi najboljši portretist, takoj za Rembrandtom. Ali pa je bil Rembrandt mogoče samo bolj razvpit,« jim je predaval profesor pri študiju umetnostne zgodovine. Eden boljših, tiste vrste, ki si je umetnino prizadeval osvetliti z vseh zornih kotov in v študente vsaditi dvom – da bi se še sami podali na lov za dodatnimi podrobnostmi. »Pozor, *Regentinje zavetišča za starce* nikakor niso gojenke doma za starejše občane, kar bi si pod tem naslovom kdo od vas morebiti utegnil predstavljati,« je nekoliko posmehljivo zategnil profesor, čigar glas je Jan slišal vsakič, ko je vzel v roke zapiske in se začel učiti za ta izpit. »Slika namreč prikazuje negovalke iz zavetišča za starce, dobrotnice, ki skrbijo zanje.«

In res, starke so bile samo na prvi pogled videti krhke in nebojlene. Kdor si je portret peterice gospa ogledal поблиže, pa ni mogel spregledati nekakšne vedrine, ki je vela iz njihovih oči. Resda so se vse držale resno, morda celo slovesno, saj je bila prilika – ovekovečenje v novem, modnem mediju, z oljnimi barvami na platnu – edinstvena. Toda poglabljanje v davni trenutek, ki ga je portretist za vedno zamrznil v času, je razkrilo tudi nekakšno privzdignjenost: tiste vrste poduhovljenost, v katero se radi ovijajo prostovoljci in drugi dušebrižniki. Dame iz 17. stoletja, ki so pripadale premožnemu, vznikajočemu sloju haarlemskega meščanstva, so si lahko privoščile tudi čustvo, ki je danes obsojano: oholost. Prav odkrito pokroviteljsko in samozadovoljno so pogledovale slikarja, grelo

jih je zavedanje o lastni moralni večvrednosti. Morebiti so v mislih, ki so valovile pod tistimi visokimi čeli in naglavnimi čepicami, večvrednost povezovala z bogastvom, ki ga je uspelo nagrebsti njihovim možem trgovcem?

Z obrazov starih večč pa se je dalo razbrati še nekaj. Da občutek večvrednosti, ki jih preveva, korenini tudi v preprostem dejstvu, da so tam. *Še vedno* tam. Da njihov čas še ni prišel, da so kljub svoji starosti še vedno krepke in čile. Da bodo lastnoročno odpremile na poslednjo pot vse varovance, ki jim zdaj lajšajo tegobe. So si obetale, da bodo smrt, ko bo prišla vihtet koso pred njihova vrata, lahko odpravile z mošnjo zlatnikov? So bili nauki s srednjeveških fresk mrtvaškega plesa že pozabljeni? So gospe postale predrzne, tudi ker so se zavedale, da bodo s plačilom za portretista lahko odlašale tako dolgo, dokler z njegovim izdelkom ne bodo povsem zadovoljne, se pravi, dokler ne bodo z njegovega platna sijale tako dostojanstvene, lepe, premožne, kot so se dojemale same? Jan kar ni mogel odvrniti pogleda od Vere, zdaj ko je naposled spoznal, komu je podobna.

Trkanje je postajalo nestrpno.

»Jan, kaj se obiraš? Mu lahko odpreš vrata, prosim!« je vzrojila matriarhinja.

Sklonil je glavo in se zgrbil v podobo poklapanosti, kakršno privzame pes, ki ga gospodar okara, kadar ga zaloti pri nedovoljenem početju. Pri čemer ni čisto jasno, ali pes svoje

dejanje v resnici obžaluje ali pa se je z leti le naučil hliniti slabo vest, ker je doumel, da s tem razveseli lastnika. Jan je po več kot dvajsetih letih vsekakor zelo dobro vedel, kaj njegovo babico spravi v slabo voljo in kaj jo vzradosti.

Vera ni bila ena tistih milih in darežljivih starih mam, ki vnuke razvajajo, jim kupujejo sladoled, stiskajo bankovce v roke in jih vozijo v živalski vrt. Vera ni bila blagohotna in velikodušna niti, kadar bi si vnuk njene blagosti in darov upravičeno zaslužil. Niti za spričevalo ga ni nikdar obdarovala in Jan je pravzaprav šele od nekega sošolca, od kogar si je pogosto izposojal denar, izvedel, da so doma v resnici kar premožni. Vztrajno je trdil, da ne drži, da denarja nimajo na pretek, da babica neprestano trepeta, ali bodo lahko plačali vse račune. »Če pa imate v lasti hotel in pol vasi!« je nazadnje zakričal Andrej, medtem ko sta sedela na robniku pločnika pred šolo in se spopadala vsak s svojim velikanskim sendvičem z mortadelo, za katerega je Andrej spet posodil denar Janu.

Njihov hotel resda ni bil velik in luksuzen; s petindvajsetimi sobami je bil v Strmčniku eden manjših. Imel pa je nekaj, s čimer se ni mogel pohvaliti noben drug: najdaljšo tradicijo in izpričano zgodovino kljubovanja vsem družbenim spremembam z matriarhinjo na čelu. Hotel Flajs je sodil med tiste micene, luštne družinske hotelčke, ki si jih vsak turist najbolj želi, saj ga v njih vedno sprejme kakšna luščna, prijazna babica. Še lepše je, če gost v takšnem družinskem hotelčku naleti na domače otroke, recimo na fantka, ki se z ropotuljico v ročici priplazi izza pulta v recepciji, ravno v trenutku, ko gost prestopi prag. Če je

ta gost v resnici gostja, je sreča popolna: ob pogledu na otročiča se ženska razneži, skloni, ga dvigne v naročje in mu obriše svečko, ki mu moli iz nosu. Seveda, starši imajo polne roke dela z vodenjem hotela, pa ne morejo ves čas skrbeti za naraščaj! Gostja razumevajoče pokima gospe v recepciji, bržčas fantkovi mami, in vse je jasno.

Jan se nikdar ni plazil okrog po hotelu. Če bi se, bi si to gotovo zapomnil, saj bi Vera takšno vedenje pri otroku nemudoma sankcionirala. Mu stopila na roko, na primer. Kazni morajo biti take, da se človeku, sploh če je še otrok, vtisnejo v spomin. Če bi vprašali Jana, bi famo o toplini in domačnosti družinskih hotelov ovrgel kot veliko zablodo. Da je bil hotel Flajs stooostotno zaseden najprej v zimski, sčasoma pa vse bolj tudi v poletni sezoni, so zasluge šle prav temu, da v njihovi družini ni bilo ne topline ne domačnosti. Zato pa sta v hotelu vladala red in čistoča. In za vsem tem je stala Vera. Vera, ki se ji ustnice skoraj nikoli niso ukrivile v nasmešek, zato pa tem bolj pogosto stiskale v ravno črto, ki je od vsega še najbolj spominjala na režo pri hranilniku. Kot bi se bala, da bo z izdihanim zrakom, ki ji uhaja skozi ustno odprtino, spustila v vnevar tudi kaj dragocenega, kaj, kar bi veljalo še malo zadržati in kako porabiti, unovčiti.

»Ja, babica,« je rekel Jan in brž stopil k vratom.

»Prekleti konjerejec,« je zaničljivo prhnila Vera in pomenljivo pogledala Vlasto. »Ne morem verjeti, da še vedno hodi naokoli na konju. A si ti to vedela, Vlasta?

Kdo pa misli, da je? Si predstavlja, da je kot partizani, ki so ob koncu vojne prijahali v Ljubljano, da so bile ulice polne konjskih fig in je vse smrdelo?«

Zmajala je z glavo. »Jabolko ne pade daleč od drevesa,« je povzela, nato pa se je skremžila, kot bi jo že samo oglašanje konja tako vznemirilo, da ni več mogla jesti.

Skozi vrata je pokukala zaraščena glava. Moški je bil zadihan, bilo je očitno, da je hitro jezdil in da so bile novice, ki jih je prinašal, pomembne. Odprl je že usta, da bi nekaj povedal, pa ni mogel ...

»A ne morete pozvoniti in vstopiti pri vratih, kot vsi normalni, civilizirani ljudje?« je dejala Vera. »In če se bo vaš konj olajšal na vrtu, boste fige pospravili in jih odnesli sabo!«

»Našli so ... našli so ... avto!« je zasoplo začel prišlek, ki si je le izboril pravico do govora.

Vlasta, ki kot edina članica omizja ves ta čas ni spregovorila niti besedice, je od sebe tokrat prvič dala zvok – povzročila ga je žlica, ki ji je iz odrevenele roke padla pod mizo. Pustila je, da ji je roka nekaj časa bingljala ob telesu, potem pa jo je, kot bi se nenadoma ovedela, brž položila v naročje. Z obema se je zgrabila za želodec in se ozrla v krožnik z juho. V nasprotju s svojo mamo je bila njena pojava milo rečeno neugledna. Vlasta je bila v mladosti sicer lepih potez, a pri svojih petdesetih nezdravo bledeča in koščena. Nekako kot ženske na portretih Egona Schieleja, ki so bile videti, kot da jih je neka bolezen zgrabila za vrat in jim zdaj iz žile pije kri kot vampir. Tako kot je španska gripa potem na dušek izpila njega, mladega Schieleja.

Lase si je barvala v črno, da bi bili bolj sijoči, a rezultat je bil kvečjemu še slabši, ker so bili dolgi. Kot seno so se ji izražčali iz lobanje in se, tanki in prhki, zapletali v pomilovanja vredne vozle. Izraz na njenem obrazu splošnega vtisa ni izboljšal: ne le telesna utrujenost, neka letargična prijaznjenost se je ugnezdila na njem. V zadnjih letih je preraščala v vsesplošno sovražnost do sveta, je pomislil Jan. Predvsem pa Vlasta osti svoje mržnje ni pozabila usmerjati v svoj primarni cilj: samo sebe in svoje zavožene odločitve.

Ženski sta molčali. Samo Jan se je zmedeno oziral okoli sebe.

»Kaj se pa dogaja? Kakšen avto?« je naposled izdaval.

»Avto, ki ga je Miran jeseni zakopal v sneg! In nanj razpisal nagrado! Zdaj so ga neki smučarji našli, na Čmrljevem žlebu so ga našli!« je odgovoril bradač.

»Stojan, lepo vas prosim, zakaj se vam zdi, da bi nas to prav ta trenutek zanimalo? Ali ne vidite, da smo pri kosilu? Še pes ima rad pri jedi mir! Motite nas!«

»Ampak ... v avtu so našli ... Romana!«

Spet se je po kuhinji razlegel žvenk pribora – tokrat je žlica padla iz rok Janu.

»Kaaaj? A ni na Tajskem? Oziroma v ...« je zazeval. Nagonsko je pogledal mater, ki pa je že ni bilo več tam, kjer

jo je njegov radar nazadnje zaznal. Vstala je in skočila k štedilniku, kjer se je na plinu pražil krompir.

»Ja, Romana so našli,« je dejal prišlek, zdaj nekoliko tišje. »Mrtev je, z okrvavljeno glavo,« je dodal, kot da navaja specifikacije izdelka.

Vlasta, ki je ves ta čas s kuhalnico bredla po ponvi, je odrinila posodo od sebe s tako silo, da so kosi krompirja in čebule v loku popadali po tleh. Potem se je zgrabila za trebuh in oddirjala iz kuhinje, po ovinku mimo recepcijskega pulta in do vrat z napisom »Toaleta«. Pri recepciji bi v svojem brezglavem teku skorajda podrla gosta v popolni smučarski opremi.

»Dober dan, bi lahko, prosim, dobila ključe sobe, ki sva jo rezervirala?« je rekla ženska. »Pa hitro, mudi se nama na sneg!«

Vlasta je brez besed pokimala, stopila za pult recepcije ter segla z roko po miški in se zabolščala v zaslon računalnika. Za hip se ji je zdelo, da bo vsebino želodca izbruhala kar tja, na pult in na fascikle pod njim ali celo v velikanskem loku na gosta, ki sta se naslanjala na pult in zvedavo gledala vanjo. Dopovedovala si je, da ji ni slabo, da sploh ni tako slabo, kar se je zgodilo ... Potem je stegnila roko za hrbet in kar na pamet zgrabila ključe. Iz edinega predalčnika, ki je bil še poln.

»Izvolite, dobrodošli v hotelu Flajs. Prijetno bivanje vama želim!« je rekla in se sesedla v stol, bleda kot puder na licih cirkuškega klovna. Ko ji je iz očesa spolzela solza, mu je postala še bolj podobna.

»Vlasta!! Pridi pojed do konca,« se je iz kuhinje zaslišal Verin glas. »Juha se ti je že skoraj shladila! Pa pečenke zaradi tega menda ne bomo stran metali, če je že krompir tako žalostno končal!«

Jana je obšla zla slutnja, da se bo njegovo bivanje v Strmčniku, kamor je, odkar se je vpisal na faks, prihajal samo še občasno, za podaljšan konec tedna, tokrat nepredvidoma zavleklo.

2.

»Pa saj si vedela, kje je, a nisi?« je rekel Jan in se z vprašujočim izrazom obrnil k Almi, ki je zmajevala z glavo.

»Tamle je, a ga vidiš,« je dejal in poskušal z dogorevajočim džojntom kot z lasersko rdečo lučko na slajdu pokazati, kje leži kraj nesrečnega imena: Čmrljev žleb.

Vsakdo, ki je kdaj smučal v Strmčniku, ga je poznal. Pravzaprav je zanj moral slišati vsak, ki je kdaj obiskal Strmčnik, tudi če morda ni smučal in je prišel samo na izlet, postopat po snegu ob izstopni postaji žičnice. Znano je bilo, da je tam snežna odeja najdebelejša, strmina pa skoraj navpična. Za nameček je bil teren v obliki nekakšnega lijaka, drselo je kot na stezi za bob, bilo zelo nevarno in primerno le za izkušene smučarje. Čmrljev žleb je bil klasificiran kot črna proga. Seveda so ljudje radi precenjevali svoje sposobnosti, zato je bil pri izstopni postaji gondole na vrhu Čmrljevega žleba vedno prislonjen aki. Malo v opomin in svarilo, malo pa zares za primer nesreče. Rado se je dogajalo, sploh v času spomladanske smuke, ko je bil že opoldne sneg precej južen in so ga smučarji z zarezno tehniko kaj hitro razrili ter razkrili ledene plošče, da je kdo pogrnil, kot je bil dolg in širok. In ker je

bila strmina res izjemna, se zlepa ni mogel ustaviti in se je nato ponavadi kotalil po pobočju, zvit v klobčič, kot kak debelušen čmrlj.

Toda nobena takih neizgodb ni bila vzrok, da je proglašen nosil svoje ime. Čmrljev žleb je bil toponim, staro ledinsko ime, ki je bilo v rabi že od nekdaj. Če je bilo verjeti ljudski etimologiji in najstarejšim vaščanom, so strmi breg tako poimenovali zato, ker so tod poleti cvetele travniške kadulje in ostale medonosne rastline, ki so jih vztrajno obletavali čmrlji, v tako visoko ležečih krajih pogosto edini opráševalci.

»Aha, vidim, ga!« je vzkliknila Alma. Stala sta na strehi hotela, trda tema je bila, nad njima pa jasno, a brezmesечно nočno nebo.

»Ah, da, tam je – Čmrljev žleb!« je ponovila in ob tem še prikimala, da se Jan ne bi niti za hip več spraševal, ali ga res vidi.

Seveda ga ni videla. Težko ga je bilo razločiti v vseh tistih gubah razgibanega gorovja, ki se je dvigovalo nad Strmčnikom in kjer je bila večina pobočij preurejena v smučišča. Zlagala se je, kajti še vedno ji je bilo mučno na glas izreči, da ne zna smučati. Na takega človeka so v Strmčniku gledali skorajda kot na invalida.

Led in sneg sta bila za domačine ne le naravno okolje, temveč tudi preživetje, in v vsakdanjem kramljanju z njimi se vsaj v zimski sezoni ni dalo izogniti prvinam, kot so debelina snega, hitrost vetra in temperatura na izstopni postaji žičnice Košutin breg. Takim pogovorom se je Alma zato najraje izognila, če se res ni dalo, pa se jih

je udeleževala pretežno s kimanjem, nasmihanjem, še največkrat pa z modrim molčanjem. Že tako je morala biti previdna, ker je bila tujka. Ne le, da ni bila iz Strmčnika, rojena je bila v Slovenijo priseljenima tujcema. A to je postalo očitno le, kadar se je morala predstaviti s polnim imenom in priimkom: Almedina Purić. V Strmčniku je bila tujka še malo bolj. Toda zdaj je stala na strehi hotela in kadila džojnt z nekom, čigar družina je bila ena najvplivnejših v vasi, znal je smučati, pa vendar se je tudi on počutil vsaj malo tujca. In to je bilo dovolj.

»No, zdaj mi pa že daj ta džojnt!«

Jan se je zarežal in ji podal smotko, ne da bi odvrnil pogled z zasneženih pobočij nad Strmčnikom. Eno od njih je bilo osvetljeno; po progi za nočno smuko so se spuščali kot mravlje drobceni smučarji. Zdaj dol, potem spet gor. Kakšen nesmisel, kakšni očitni norost in negospodarnost. Eden od razlogov, zaradi katerih se Alma nikdar ni pustila zvabiti na smuči, je bil, da nikakor ni mogla doumeti, v čem je čar tega športa. V njenih očeh je bil zgolj potrata časa in energije: najprej stojiš v vrsti za sedežnico, ko se končno vkraša in čez par dolgih, mrzlih in grozljivih minut nihanja na vrvi na višini tudi do nekaj deset metrov prideš do cilja na vrhu hriba, skočiš dol in se hitiš spustit po bregu. Spust traja mnogo manj kot vse čakanje in vzpenjanje, in ko prideš do vznožja, se moraš hitro spet postaviti v vrsto. Vmes lahko bentiš nad gnečo na smučišču. In tako cel dan. Kje so tu kakšna radost, užitek, veselje?

To je bila uradna, izpopolnjena različica odgovora na vprašanje, zakaj ne smuča. Z njo je postregla ljudem, ki

so bili pri poizvedovanju dovolj vztrajni. In naivni. Janu je ni poskusila prodati niti enkrat. Obema je bilo jasno, zakaj je on smučal že tako rekoč od rojstva, ona pa ne in tudi nikdar ne bo. Odgovor na to vprašanje je bil enak odgovoru, zakaj se kljub nenaklonjenosti smučanju ter očitnemu odporu do snega in mraza iz sezone v sezono vrača v Strmčnik: zaradi denarja.

Prvič je prišla, ker jo je Veri priporočila Safeta, njena mama. Safeta je delala v hotelu Flajs kot edina zunanja delovna sila – bila je sobarica, natakarica, čistilka, vse v enem. A šele zadnjih pet let, prej so se družinski člani, se pravi predvsem Vlasta in Vera, potrudili, da so vse delo opravili sami. Pred petimi leti pa je Veri sredi januarja spodrsnilo na poledenelem pragu pred hotelom, zlomila si je kolk in kosti so se ji v mavčnem ovoju, ki je objemal dovršen del njenega telesa in jo naredil nepokretno, celile cele štiri mesece, skoraj do konca zime.

Kot nalašč je bila narava tisto leto povsod po državi skopa s snežno odejo, le v Strmčniku je bilo snega na odmet in gostov se je kar trlo. Vlasta je prve tedne delala neprestano od ranega jutra do pozne noči, vstajala je ob štirih in urejala dokumentacijo, pripravljala zajtrke, pospravljala sobe, sprejemala goste, pomivala kopalnice in sesala po hodnikih, pregledovala rezervacije do zgodnjih jutranjih ur ... Kmalu pa takega tempa ni več zmogla. Nekajkrat se ji je primerilo, da je od raztresenosti zaradi obilice dela in neprespanosti kakšnemu gostu zaračunala kak dan bivanja preveč, kakšnemu pa tudi kak dan premalo. Najbrž je prav zadnje prevesilo tehtnico. Vera se je

naposled uklonila in privolila, da najdeta pomoč. Seveda ni bilo govora, da bi koga redno zaposlili. Že samo ob omembi delovnega mesta je Vera začela viti roke v obupu, češ, na kant bomo prišli.

Na koncu se je našla salomonska rešitev: pomoč bosta vzeli samo za čas sezone. Vlasta se je pozanimala pri znanjih iz Ljubljane, ki so imeli gospodinjske pomočnice, in od vseh priporočenih se je Safeta najbolje odrezala. Čeprav je bila Vera sprva skeptična, kako se bo ženska muslimanskega porekla vključila v katoliško okolje Strmčnika, se je Safeta že kmalu izkazala kot marljiva, skromna in krotka. Ne le, da ji vera ni pomenila nič, pravzaprav sploh z ničimer ni opozarjala nase. Prve mesece skorajda ni govorila, kvečjemu kimala. Edina sled, ki jo je puščala za sabo, je bila čistoča: lahen vonj po detergentu v kopalnicah, nekoliko jedek vonj loščila za parket v sobah, limonaste note čistila za steklo po hodnikih z okni.

Veri je odleglo, sezona je bila rešena. Čemela je svoji pisarni, kamor si je dala prinesiti oblazinjeni počivalnik, da je lahko v zleknjenem položaju pregledovala poslovanje, in se veselila. Obetali so se zajetni prihodki, plačilo čistilke bo zanemarljivo poseglo v dobiček. Svojo novo delovno moč je poveličevala in se z njo bahala, kot bi šlo za nekaj, kar nabaviš v trgovini. Kot bi bila Safeta neki nov delovni stroj; tako kot snežne freze, ki so bile svojčas v Strmčniku pravi hit in spočetka tudi statusni simbol.

Jabolko ne pade daleč od drevesa, si je mislila Vera, ko je Safeta v zanjo neobičajni drznosti že kar kmalu, še isto pomlad, odprla usta in izrekla vprašanje. Ne vprašanje,

bolj prošnjo. Da ima hčer in če bi lahko tudi ona prišla delat v hotel Flajs. Da je izobražena in da veliko zna, je še dodala s tistim ponosom, značilnim za ljudi, ki se jim ni bilo dano prav dolgo šolati, a se pomena izobrazbe jasno zavedajo in so šolanje zmogli omogočiti svojim otrokom. Vera je prikimala, brez velikih pričakovanj, skorajda iz usmiljenja, kar zanjo ni bilo ravno običajno. Naj pride, pa bomo videli, kakšno delo ji lahko najdem, je prikimala. In potem brž dodala, da to »še ne pomeni, da bo dobila kakršnokoli delo«. »Odvisno od prometa. Če ne bo gostov, ne bomo rabili pomoči,« je pojasnila.

Almedina je bila popolna podoba pasjega pritepenca. Mešanca neugotovljivega porekla in ne prav posrečenega videza. Brez rodovnika in družbenega ugleda, a s prirojeno bistrostjo. V takem bitju tli strastna želja po tem, da bi komu pripadalo. Da bi našlo gospodarja, ki bi ga sprejemal in bi ga lahko vsak dan znova osrečilo. Tako, da mu že nevemkaterič prinese žogico, ki jo gospodar iz zdolgočasnosti zaluča kam daleč stran, ne da bi si jo res želel dobiti nazaj. Pa je pes že par trenutkov zatem pred njim, z igračo v gobcu in repom, ki se suče kot pri električni igrački. Željan pohvale in priznanja. Za gospodarja je pripravljen narediti vse, in če je treba, bi zanj dal tudi življenje. Da ima le dom in svojega človeka in da mu ni treba nazaj na ulico, kjer so razmere negotove in neugodne.

Safetina hči je bilo dekle v zgodnjih dvajsetih. Njena želja, da bi se čim bolj zlila z lokalnim prebivalstvom, je bila očitna že čisto na začetku: predstavila se je kot Alma. Vera ni mogla skriti navdušenja. Alma zveni lepo, zelo